

використовуючи паралельну обробку, отримує та аналізує бібліографічні дані, після чого передає їх до відповідного сервісу обробки, де, в залежності від розміру даних та складності завдання, дані можуть бути оброблені одразу.

Отже, в даній роботі розглянуті основні принципи та характеристики бібліографічної інформації. Показано, що розробка інтелектуальної системи для таких задач є непростим завданням, це пов'язано з даними цих систем, які постійно оновлюються, а їх кількість надзвичайно велика, для реалізації та обробки даних з цих систем необхідно використовувати відповідні інструментальні засоби та архітектуру.

Продемонстровано основні алгоритми прогнозування послідовностей даних, а саме лінійна регресія та її вдосконалення, рекурсивні нейронні мережі, а також метод експоненціального спуску, який хоч і простий в реалізації, але його вдосконалення дають ефективні результати. Хоча кожен з цих методів має свої переваги та недоліки, їх робота продемонстрована на реальному застосуванні та вивчені їх основних принципів.

Список використаних джерел

1. Blei D. *Modeling annotated data // Proceedings of the 26th annual international acm sigir conference on research and development in informaion retrieval.* – New York, NY, USA: ACM, 2020. – P. 127-134.
2. Brin S. *The anatomy of a large-scale hypertextual Web search engine // Computer Networks and ISDN Systems, 2019.* – P. 107-117.
3. DBLP [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://dblp.org/> – (дата звернення: 15.09.2022).
4. Frost R. *Parser Combinators for Ambiguous Left-Recursive Grammars. // 10th International Symposium on Practical Aspects of Declarative Languages (PADL), ACM-SIGPLAN, Volume 4902/2018, Pages:, January 2018, San Francisco.* – P. 167-181.
5. Grune D. *Parsing Techniques – A Practical Guide / D. Grune, C. Jacobs.* – Chichester: Originally published by Ellis Horwood, 2020. – 320 p.
6. Gundecha U. *Selenium WebDriver 3 Practical Guide: End-to-end automation testing for web and mobile browsers with Selenium WebDriver / U. Gundecha, S. Avasarala.* – 2020. – 280 p.
7. Гук-Сатайкін О. І., Бабаков Р. М., Засоби прикладного аналізу бібліографічних даних. *Прикладні інформаційні технології: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Вінниця: ДонНУ, 29 квітня 2021.* – 28-29 с. URL: <https://jait.donnu.edu.ua/article/view/12328/>

УДК 004.021

Хмелівський Ю.С., студент СО
«Магістр» спеціальності 122
«Комп'ютерні науки»
Римар П.В., старший викладач
кафедри комп'ютерних наук та
інформаційних технологій

**ОПИС ПОКРАЩЕНОГО МЕТОДУ ОПТИМІЗАЦІЇ ТРАНСПОРТНОЇ
ЗАДАЧІ**

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Транспортна задача – це задача про пошук оптимального плану przewезення вантажу з мінімальними витратами [1-2].

Вирішення транспортної задачі починається з пошуку допустимого початкового рішення (опорний план перевезень), щоб всі запаси постачальників були розподілені по споживачах. Допустиме початкове рішення не обов'язково виявляється оптимальним, а метод його знаходження може бути як простим (метод північно-західного кута або аналоги [3]) або більш складним і наближеним до оптимального рішення (мінімальних тарифів [4], метод Фогеля [5]).

У роботі розглянемо новий метод оптимізації транспортної задачі, його опис та на прикладі.

Ідея методу полягає в тому, що в таблиці перевезень транспортної задачі спершу заповнюються клітинки з мінімальним тарифом у кожному стовпчику. В ці клітинки вноситься уся потреба для відповідного пункту призначення. Далі з рядків, які переповнені, тобто перевищує запас, потрібно перемістити у рядок, в якому недобір по найменшій різниці тарифів стільки одиницю продукції, скільки потрібно, щоб сума в рядку дорівнювала його запасу. Повторювати цей алгоритм доти, доки сума одиниць продукції не буде дорівнювати його запасу.

Для того, щоб закріпити даний алгоритм більш детально розглянемо наступний приклад: на три бази A_1 ; A_2 ; A_3 поступив товар в кількості 300; 280; 240. Цей вантаж треба перевезти в чотири пункти призначення B_1 ; B_2 ; B_3 ; B_4 ; в кількостях 200; 190; 220; 210.

Тарифи przewезення записані в таблиці, наведеній в таблиці 1.

Таблиця 1 – Тарифи przewезення

Пункти відправлення	Пункти призначення				Запаси
	B_1	B_2	B_3	B_4	
A_1	5	6	8	4	300
A_2	9	7	10	11	280
A_3	14	4	6	12	240
Потреби	200	190	220	210	820

Проставляємо в клітинки з мінімальним тарифом кожного стовпця усю кількість одиниць продукції. Тобто в A_1B_1 з тарифом 5 поміщаємо 200 одиниць, в A_3B_2 з тарифом 4 поміщаємо 190 одиниць, в A_3B_3 з тарифом 6 поміщаємо 220 одиниць, в A_1B_4 з тарифом 4 поміщаємо 210 одиниць.

Таблиця 2 – Заповнення клітинок з мінімальним тарифом кожного стовпця

Пункти відправлення	Пункти призначення				Запаси
	B ₁	B ₂	B ₃	B ₄	
A ₁	5	6	8	4	300
	200			210	
A ₂	9	7	10	11	280
A ₃	14	4	6	12	240
		190	220		
Потреби	200	190	220	210	820

Бачимо, що сума одиниць продукції в клітинках складах A₁ та A₃ перевищують значення запасу у відповідних складах, тому якусь кількість одиниць продукції в певному пункті призначені потрібно перемістити на склад A₂. Визначаємо мінімальну різницю між тарифами для кожного пункту призначення: B₁ – 9-5=4; B₂ – 7-4=3; B₃ – 10-6=4; B₄ – 11-4=7. Отже, найменша різниця тарифів у B₂, тому одиниці продукції слід перемістити з клітинки A₃ B₂ в клітинку A₂B₂ у розмірі 170 одиниць, так сума одиниць продукції в клітинках складах A₃ дорівнює його запасу 240.

Таблиця 3 – Оптимізація плану перевезень

Пункти відправлення	Пункти призначення				Запаси
	B ₁	B ₂	B ₃	B ₄	
A ₁	5	6	8	4	300
	200			210	
A ₂	9	7	10	11	280
		170			
A ₃	14	4	6	12	240
		20	220		
Потреби	200	190	220	210	820

Далі потрібно одиниці продукції перемістити з складу A₁ в склад A₂. Визначаємо мінімальну різницю між тарифами для пунктів призначення B₁ та B₄, оскільки лише там є що перемістити з складу A₁ в склад A₂: B₁ – 9-5=4; B₄ – 11-4=7. Отже, найменша різниця тарифів у B₁, тому одиниці продукції слід перемістити з клітинки A₁B₁ в клітинку A₂B₁ у розмірі 110 одиниць, так сума одиниць продукції в клітинках складах A₁ та A₂ дорівнюють їх запасу 300 та 280 відповідно.

Оптимізований план перевезень продемонстрований у таблиці 4.

Таблиця 4 – Оптимізований план перевезень

Пункти відправлення	Пункти призначення				Запаси
	B ₁	B ₂	B ₃	B ₄	
A ₁	5	6	8	4	300
	90			210	
A ₂	9	7	10	11	280
	110	170			
A ₃	14	4	6	12	240
		20	220		
Потреби	200	190	220	210	820

Даний метод при перевірці на оптимальність методом потенціалів майже завжди показує, що план оптимальний, що зменшує кількість ітерацій та швидкість обчислення.

Список літератури

1. Транспортна задача лінійного програмування [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.mathros.net.ua/transportna-zadacha-matematyczna-postanovka-zadachi.html>
2. І. Січко Т. В., Нескородєва Т. В. Методичні вказівки щодо виконання лабораторних робіт з дисципліни «Методи оптимізації та дослідження операцій» для студентів СО «Бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 122 «Комп'ютерні науки», 113 «Прикладна математика». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2020. 104 с.
3. Метод північно-західного кута [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.mathros.net.ua/metod-pivnichno-zahidnogo-kuta.html>
4. Метод мінімального елемента [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.mathros.net.ua/metod-minimalnogo-elementa.html>
5. Побудова опорного плану транспортної задачі методом Фогеля [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.mathros.net.ua/pobudova-opornogo-planu-transportnoi-zadachi-metodom-fogelja.html>

УДК 004.6

Химинець Т.Д., студентка
3 курсу спеціальності 122
Горяшин. А.С., асистент
кафедри інформаційних
технологій

ВИКОРИСТАННЯ СИМПЛЕКС-МЕТОДУ ДЛЯ АНАЛІЗУ Й ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Донецький національний університет імені В. Стуса, м.Вінниця

Кожне підприємство сьогодні намагається запровадити и використовувати механізм якісного управління витратами. Він повинний бути гнучким, простим у використанні, надавати в оперативному порядку необхідну для прийняття